

Ս. ՅԱՎՈՐԻ ՆԵՐՍԷՆ

ԱՄՍՈՐԲԱՅ ՆԵՐՓԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անյեւայ Ալբրիտ ամուսան ընթացքին, Ս. Աթառոյս Քնոթմ ժողովը վեց, երեք, Գերագոյն Առաջնորդ՝ վեց, իսկ Առաջնորդ. երեքուստը մէկ անգամ նիստ ունեցաւ:

«Սիւննի» փոխ-խմբագիր կարգուեցաւ Տ. Շերեք արեւայ:

● Եւ. 1 Ապրիլ. — ձառու ժաման, Տ. Տիրան վրդ. քարոզից կանանց դասուն. բացատրելով Ղուկ ԺԳ. 21 ի խմբի առակը. և շեշտելով Աստուծոյ Թառաւորութեան ծառայման դործին մէջ կնիք դրելը:

● Եր. 3 Ապրիլ. — Ս. Պատրիարքը. ընկերակցութեամբ առաջ թարգման Տ. Հայրիկ վրդ. ի, Բուրնիոյ նոր Հիւպատոսին փոխ այցի գնաց:

— Երեկոյն, հակառակ անձրիայոյցի և ցուրտ օդին. Միաբանութիւնը Զիւննեայ իւր ելաւ և մնաց մինչև և կէս գիշեր. հոռի պաշտօնեան կերակրուեալ և Համարքման նախաօտն, ըստ իրաւական օրէրութեան. և մատուցուեցաւ փշիւրային պատարագ:

● Կիր. 4 Ապրիլ. — Միաբանութիւնը առաւօտունը զարմայ գնաց Զիւննեայ իւր. գլխաւորութեամբ Տ. Մեքար Սրբազանի, կատարուեցաւ շարժարարութիւնը թափար. Տ. Վահան վրդ. պատարագից թագիւ. Տ. Տիրան վրդ. քարոզից, իւրաքան անկելով Գործոյ Ա. Հըր. և բացատրեց թէ առանց վերնային ազդեցութեան Ս. Հոգւոյն մէջ զիւր չի կրնար գտաի մը չի կայ ըլլալ և իր կեանքը արժեքեցիւ. բայց ասոր համար ևս պէտք է գիտնալ սպասել և. անկեղելի:

● Դշ. 6 Ապրիլ. — Երեկոյն, Եկեցեք ժաման, Ս. Պատրիարքը քարոզից. Սիւնի այն թիւին մէջ հրատարակուած է այն քարոզը:

● Դշ. 7 Ապրիլ. — Տ. Վահան վրդ. Ս. Պատրիարքը Հօր կողմէ Ղպտոց եկեղեցւոյ տարանը գլխաւոր, ներկայ լինելու Պատուոյ Թէյառիկներն, որ իւր տրուէր հոն՝ եկեղեցւոյն Հիւպատոսին մեկնուի առթիւ:

● Եւ. 8 Ապրիլ. — ձառու ժաման, Տ. Զգոն վրդ. քարոզից կանանց դասուն. ընթան առեկով մահախաղատումէն խօսք մը՝ բացատրեց պահպանութեան ֆիլիթիւսի և հոգեկան օգուտները:

● Եր. 10 Ապրիլ. — Երեկոյն, Ս. Պատրիարքը Միաբանութեան հետ շարժարարութիւնը թափարով մուտք գործեց ի Ս. Պատրիարքին. Ս. Գերեզմանին առջև երկրպագութեամբ առաջ վերջ, կիրակաւորութեան և Դատարարին կիրակիի նախաօտնը պաշտօնեան հայկական Ս. Առաւորից եկեղեցիին մէջ ի Գիւտ խաչ:

● Կիր. 11 Ապրիլ. — Առաւօտուն ժամը 4.30ին Ս. Պատրիարքը Հայրը և Միաբանութիւնը գացին ի Ս. Պատրիարքին. Ս. Առաւորից մէջ կատարուեցան գիշերային և առաւօտուն ժամերգութիւնը: Ապա. Ս. Պատրիարքը մեծանդէպ պատարագեց Ս. Գերեզմանին վրայ. քարոզից ընդ անիրաւ դատարարին որ ի քաղաք ինտիման մերոյ. բնաւորութիւնը. իրեն ալք Առաւօտոյ ի մարդն. և գերադէպ ատան ներքին արդարութեան: Յետ Ս. Պատրիարքի՝ երկրց զարմամբ մեծաւոր թափար կատարուեցաւ Ս. Գերեզմանին շուրջը:

● Դշ. 12 Ապրիլ. — Ֆրանչիսկան Միաբանութեան նոր պետը, իր նախորդին և առաջիկայից ժողովոյ անդամներէն տնայ առաջնորդութեամբ իր առաջին այցը տուաւ Ս. Պատրիարք Հօր:

● Դշ. 13 Ապրիլ. — Ս. Պատրիարքը Հայրը, ընկերակցութեամբ Տ. Մեքար Սրբազանի և վարդապետաց, փոխ այցի գնաց Ֆրանչիսկան Միաբանութեան:

● Դշ. 14 Ապրիլ. — Տ. Սիւն և Տ. Տիրալ վարդապետը և զիւրանդետ Պ. Նորան Յոպպէ գացին՝ կայնաւական գործով:

● Եւ. 15 Ապրիլ. — ձառու ժաման. Տ. Սերովք վրդ. քարոզից կանանց դասուն:

● Եր. 17 Ապրիլ. — Ս. Առաւորից Մուսն ի վիրապն տունին առթիւ՝ Ս. Պատրիարքը մատուցուեցաւ Ս. Ստեփանոս մարտն Ս. Առաւորիցի սեղանին առթիւ:

— Ս. Պատրիարքին Անկիլիքան եկեղեցւոյն առաջնորդութեամբ երկու օրը անգլիացի եկեղեցւոյն յայնեկին Ս. Պատրիարքը Հօր:

● Կիր. 18 Ապրիլ. — Գալտանեան կիրակիի Ս. Պատրիարքը մատուցուեցաւ ի Ս. Հրեշտակապետ, աւր Տ. Սիւն վրդ. քարոզից օրուան խորհուրդին վրայ:

● Դշ. 19 Ապրիլ. — Տ. Կիրեղ վրդ.՝ յանուն Ս. Պատրիարքին՝ փոխ այցի գնաց երկու եկեղեցւոյն:

● Դ. 20 Ապրիլ. — Աւետան տունին առթիւ, Տ. Մեքար Սրբազանի գլխաւորութեամբ շարժարարութիւնը թափար. Տ. Վահան վրդ. Ս. Գերեզմանին վրայ ի Գիւննեան, աւր քարոզից Եւ. Զգոն վրդ., ներկայացնելով աւետումէն առաջ և յետոյ Տիրամօր վարած զբաւմունքը կենցաղը. և մատենաշինով անը հանրաշարժը Վենդանի Առաւօտոյ Տնաւոր:

● Դշ. 21 Ապրիլ. — Ս. Պատրիարքը առաջնական պատահաւ պարտաւորութեան երկրով երթալ քանի որ օրուան համար:

● Եւ. 22 Ապրիլ. — ձառու ժաման, կանանց վերջին քարոզը խօսեցաւ Տ. Կիրեղ վրդ. Ս. Թառօր ժամարան մէջ:

● Եր. 24 Ապրիլ. — Ս. Պատրիարքը վերադարձաւ Երեկոյն, բայց ստիպումով գնա քանի մը օրեր իր սննդակին մէջ մնալու. առ ի գգնաշուրթիւն:

— Երեկոյն, գլխաւորութեամբ Տ. Մեքար

Սրբազանի, հանդիսաւոր Էջմիածնական Թափօրով մուտք ունեցանք ի Ս. Յարութիւն:

● Գիր. 25 Մայիս (Մտազապարդ).— Գիրքերակնէն եւ առաւօտեան ժամերգութիւնը գատարուեցան ի Ս. Յարութիւն: Յետ Ս. Փատարագին, որ մատուցուեցան հայկական Գողթփայլի մեր աստուածին մէջ, Յուսան թափօրէն յետոյ տեղի անցան մեր և մեզ հետեւի Դպրի եւ Ասորի ապագայ մեն թափօրը: Տ. Մեքարի Սրբազան հը հանդիսապետը զգեօտուեալ մտածւած: Արեւիկան Ս. Յակոբի մէջ տեղի անցան հանդիսաւոր Դանբարցը, Նախագահութեամբ Լուսարարապետ Տ. Մեքարի Սրբազանին հատարուեցան նաեւ վարդապետներու քաղմանաբարդութիւնը ի վերջոյ: Տ. Կիրեղ լրջորէ արտառուջ կային պատասխանելով: Դպրի Զեկարացի տիպով մատակցեցան Սամբիկէին Թագախաղաճ Ժամբիկ ինչպատի պնակին, զի արտազրեց շուրջ 18 անգ. Թ. Կիր:

● Աւագ Գլ. 27 Ապրիլ.— Ըստ որոշութեան, Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Ս. Յարութեան արհաւիրք քաղի Ս. Թովանեոս յատարան մէջ:

● Աւագ Գլ. 28 Ապրիլ.— Տ. Համազասպ լրջ. վրիճաւեցաւ (տեօնել իր մահագլուխիւնը Սիմնի աշտ թիւին մէջ):

● Աւագ Գլ. 29 Ապրիլ.— Առաւօտեան ժամերգութեան լիով հատարուեցաւ Ապաշխարողաց Կարգը, ձաշուին՝ Ս. Պատարագը, զոր մատուց. Տ. Մկրտիչ Սրբազան Աղաւառին, երեկոյն՝ Ռադնիւան, Նախագահութեամբ Ս. Պատարագ Զոր, ի ներկայութեան իւր եւ ասոր խառն բաղման Ժողովրդեան Գիրքեր քարոզեց Ս. Պատարագը շաբաթ:

● Աւագ Գլ. 30 Ապրիլ.— Փապման Նախատեսաբար հատարուեցան անկողնագրքի լիւրճէ վեհաշուք հանդիսական արութեամբ:

● Աւագ Գլ. 31 Մայիս.— Առաւօտեան ժամը Տին, ըստ աւանդական սովորութեան Առաքաբարգմանի գլխաւորութեամբ զաշտանական երթով առաջին թափօր մը անկեղեցու ի Ս. Յարութիւն կատարելու Ս. Յարութեան Տաճարի գրան պաշտօնական քաղաքը: Իր արդարեւ իւրաքանչեւ միտքով, ժամը 10:30 Ս. Պատարագ Զոր Նախագահութեամբ, մեն իրաւորը, Միաբանութիւն, ըստաղդ եւ Ժողովուրդը մուտ գործեց ի Ս. Յարութիւն: Ժամը, տեղի խաղաղ հանդիսութեան մէջ տեղի ունեցաւ Ասոր Լուսի արարութեան լիւրճի մեր զաւարհանէ էր Տ. Մուշեղ լրջ. Ապա, մինչ Ս. Պատարագի սկսուա Գողթփայլի մեր վերնամասերու մէջ Ս. Պատարագը եւ միաբաններէն շատեր զայնի Մայրամանը, ձրաբայլոյցի ժամերգութեան եւ Ս. Պատարագին ներկայ լինելու ի Ս. Յարութիւն:

● Կիր. 2 Մայիս (Զատիկ).— Գիրքերային եւ առաւօտեան ժամերգութիւնը եւ իրանական թափօրէն տեղի անցան հանդիսաւորութեամբ Ս. Յարութեան անաւորին մէջ: Կանդիսապետութեամբ Տ. Մեքարի Սրբազանի, որ եւ առաջ պատարագեց Ս. Գիրքմատին լրջայ Ս. Պատարագը շաբաթ քարոզեց ձաշու Կիրքի միջոցին, Դոյն-Գիրքմատին պատկերավոր՝ ձերկայացնելով Յա-

րութեան խորհուրդը իրեն լուսաւորութեան մահուան խաւարին: Ապա Ն. Ամենապատուութեանը, Ս. Գիրքմատին անմին վրայ կանգնած, շաբաթ մերսի տանն ճաշասպիւնով ողջոյն: Եւ շնորհաւորութեան պատգամ մը ուղղեց ընդհանուր Հայութեան Ս. Աթոռայ սանաւը: Ինչպէս ամբողջ աւագ շաբաթեան ընթացքին նոյպէս եւ այսօր յատարուա եղանակումով կատարեցին հագեւոր երգեցողութեան գործը: Ա իրիւնը, Ս. Յակոբի մեն բակին մէջ կատարուեցաւ հանդիսաւոր Անդատանը:

● Բշ. 3 Մայիս.— Ըստ հնաւանդ սովորութեան, Մայր Տաճարին մէջ Ս. Պատարագը այսօր մեն հանդիսութեամբ մատուց. Ռախաւուրաց ըստուած պատարագը: Փարոզեց Դուկ. Ռ. Աւանդ զրացն՝ օրհնայ, երեկ եւ ետ նոցա, եւ նոցա լայնան ալք եւ ծաննան զանք ընարանին վրայ: Իսցատարեց թէ Գրիգորի յարութեան քան ապագայը ներքին է, այն որ սիրտն կը յայտնուի, երբ կրնայ մարդն ինքնին հաղորդութեան մէջ գնել փրկչին հետ: Ա Ս. Պատարագէն վերջ կատարուեցան երկուս զարմամբ թափօր կնկան փառայի: Եւ ապա թափօրով եւսեց զատարագաւրան, զոր ինչպէս երեկ, նոյնպէս այսօր տեղի անցան շնորհաւորական արարողութիւնը:

— Շնորհաւորական այցի եկան Բարձր Դոմինոնի եւ Ընդհ. Գարուդարութեան ներկայացուցիչները, Հիւպատոսներէն Բանը, Իսլամաց մեն Միւսիթին, Դապաքապետը, Երեւանցի կատարավարը, եւ օգնականը հայրն:

● Գլ. 4 Մայիս.— Ռախաւուրաց համար Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Դիւխարի սեղանին առջեւ, քարոզեց Տ. Սերոբէ լրջ.— Շնորհաւորական այցի եկան Դպրի եւ Ասորի Եղիսիպոսները, իրենց հետեւ զորներով: Մարտինները, Յոյն կաթողիկոսները, Հայ կաթողիկոսները, Գերման կաթողիկոսները, Լատին Պատարագը, Յրանչիկեանց Գետը եւ Առաջիկայի Գողթփայլ անգամները, եւ այլն: Ապա Ս. Պատարագը, Տ. Մեքարի Արքեպի եւ վարդապետաց ընկերակցութեամբ, այցելեց Յունաց պատրիարքարանը, ուր եղան աւանդական եւ արարայ ընդհանրութեանը:

● Գլ. 5 Մայիս.— Յունաց Պատրի Տիգլապետը, օրհնականը եւ միաբանը գիրքագարձ շնորհաւորութեան եկան մեր պատրիարքարանը: Եւ Ս. Պատարագ Զաշու, շրջապատեալ Սրբազան Արքեպիսներէն ու վարդապետներէն ընդհանրեց զիրենց սրբայի յարգածաճը:

● Գլ. 6 Մայիս.— Ս. Պատարագը Տ. Սերոբէ լրջով եւ Տ. Ռեկի արքեպիս ջննդակցութեամբ այցելեց Թոստաց արքեպիսպոսարանը: Եւ Գլ. 7 Մայիս.— Դպրոցականը զրատական պատրիարք եկան այսօր Երեւոյ, Յորգանան եւ Կեդեղոյ Թոփ. Երեւոյի կատարանը:

● Գլ. 8 Մայիս.— Գրեթէ թեմական Ժուղոյ անգամ Գ. Յանկի Զապըր այցելեց Ս. Պատարագ Զորի քի տարմին Մեքարիս:

● Գիր. 9 Մայիս.— Ըստ սովորութեան, Հիւսիսային Գրեթէ Պատարագով հաշ ձախատակներուն համար Հոգեհոսպատեան հանդիսապար-

Ս. Պատարագ մատուցողացա Նոր Կիրակիի այս առաւոտան, Ս. Աթոռայ Ս. Փրկիչ վանոց բացօթեայ սեղանին առջև, Յիսուսի երկրորդ բանտի պատմական տեղաշարժայ, ի ներկայութեան խոռոն բաղմոթեան ընդհանրական ազգայնոց և ուխտաւորաց։ — Ս. Պատարագ Հայրը քաղցեց Կիրքի ընկերացածէն յետոյ. Կիւմն էր Մովսէսի անկէղ մօրենիին. առտուածաշնչական այդ պատգամը, Հայ կեանքի խորհուրդն ունիւր մէջ, վառիլ այլ չ'այրիլ, որովհետեւ հաւատքի և ոչ լի յուսահատութեան կրակն է որ կ'արձարծուի առտը մէջ, խորհուրդ տուաւ անշէջ պահել սիրտերու մէջ այդ հաւատքը և յայրը։ — Ս. Պատարագէն յետոյ ընդհ. դերդմանաւ մէջ, Արարայի կառուարներու մահաբանին շուրջը տեղի ունեցաւ մեծ հոգեհանգիստ, որու միջոցին Աւագ Թարգման Տ. Հայրիկ վրդ. խոսեցաւ արդարեւ և կրօնական ոգւով սրաթմուղ և զկեցեցիկ հաւաքելու։

● Բշ. 10 Մայիս. — Ուխտաւորներու ինծ մայր սկսաւ այսօր տնկիլ։ — Մնացեալք ընդհանրապէս կը սպասեն մինչև Համբարձում։

● Դշ. 12 Մայիս. — Այսօր ընդհանրական ծայր թագաւոր կայսեր թագադրութեան աստիճան առջև։ Առաւօտեան ժամը 7ին Գոհարանական յատուկ պաշտամունք տեղի ունեցաւ Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ։ Որովհետեւ, Ս. Պատարագը, ընկերակցութեամբ Տ. Կիրակ վրդ. և Տ. Շնորհք Աբեղայի գնաց Բարձր Գովհարի ապարանքին մօտակայ մեծ դաշտը, միւս հոգեւոր պետերուն հետ ներկայ գտնուիլ մեծ պօրահանդէսին, որ արտասովոր չուրով կատարուեցաւ. ապա, ժամը 11ին գնաց Անկիլքան Սենդ ձորի Եկեղեցին, մասնակցեցաւ պաշտօնական գոհարանութեան, և յիշեալ ալ գրաբար աղօթք մը կարգաց այդ առթիւ։ — Երկու օրէի վերջ. Բայց մանաւանդ այս գիշեր յուսադարձած է զապաքը, ուրիշներու կարգին նաեւ մեր Մայր Տաճարին գաւթը։ Պատրիարքարանի հակառակ, միւս զոցին մօտաքը և վանքին մեծ դուռը։

● Եշ. 13 Մայիս. — Կահնակիս Գրիգորի աստիճանութեամբ Ս. Պատրիարք Հոր այցելեցին Լեւոնտի Անկիլքան Գովհարեանց արբանակքը, երկու ուրիշ անգղիացիներու հետ։

Տ. ՀԱՄԱԶԱՍՊ ՎՐԴ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Ս. Աթոռայ Միաբանութիւնը կ'աղբայ իր երիցազոյն անգամներէն սոյն հոգեւորականը, որ իր երկրորդ կենաց ընթացքը կնքեց Ապրիլ ամսոյ 28ին, Աւագ Դշ., ըստ Հին Տոմարի. Ա. Քաղաքիս Տրամադական Հիւանդանոցին մէջ։

Ծնած էր 1866ին, ի Բերա Կ. Պոլսոյ և. մկրտուելով Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ. մէջ. կըշուած էք Զովհանէս։

Որդի Բաղէշի Հազար Պողոսեանի և տիկին Խամարիւի երկրորդն էր անոնց երկու. զաւակներուն. Կանուխ օրբանաւով ի մօրէ, հօրը հետ կ'երթայ իր հայրենի ձնեղնալայնը, Բաղէշ. և 1878ին ղառաւորապէս տարներեաւ իր պանդխտի կարս և իրզըռու. ապա յանցնով Պոլիս, իրաւի Ծովագ-Տէրէ թաղի Արշակապետեաց եւ Ռաւիկալթի մանկանց դպրատուններուն մէջ քանի մը տարի աշակերտելէ յետոյ՝ 1-է տարեկանին կ'ընդունուի Նարեկեան վարժարանը՝ ուր տարի մը միայն մնալով, 1884ին կուգայ Երեստաղէմ. հան իր հայրը կը ինի գոնապէս Ժառանգաւորացին և ինք աշակերտ, Տ. Գեղարք վրդ. Երեցեանի աշակերտեան օրով՝ Ընթացքը աւարտել վերջ դպրութեան պաշտօն կը վարէ ի Ա. Յակոբ. և Ս. Միքայիլ, և ի Ս. Յարութիւն. 1889ին կը ձեռնադրուի որդեկապ. 1892ին՝ կրօնական քահանայաւորացալ՝ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքէն, 1900ին կ'ընդունի մասնաւոր վարդ. զաւականի իշխանութիւն և ձապեցաւ վիրտն։ Չանպաւն ժամանակներու մէջ կը վարէ Կրօնականութեան, դարպասի գրադրութեան, քանձապետութեան, մատակարարութեան, Ս. Փրկիչ Ս. Առաւ. ամառնի, Ս. Յարութեան տեղութեան, Ժամբանութեան, Տնօրէն Ժողովոյ անդամութեան և դպրատունութեան եւ Կրիկից՝ Յոգալէի տեղութեան պատմութեանը Արք. վերջինին մէջ էր որ Ա. Աթոռայ, մատուցութեամբ ամբողջ Միաբանութեան և աշակերտաց և խոռոն բաղմոթեամբ ժողովրդեան, յուզարկարութիւնը եղաւ և թաղուեցաւ Ս. Փրկիչ գերեզմանատան միաբանից երամբին մէջ։

Յիշատակն արգարոց օրնութեամբ եղիցի։